

Ankestyrelsens statistikker

Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet

Årsstatistik 2009

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet - Årsstatistik 2009
Udgiver	Ankestyrelsen, oktober 2010
ISBN nr.	ISBN 978-87-7811-133-3
Designkoncept	Kontrapunkt
Kontakt	Ankestyrelsen Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00, E-post ast@ast.dk
Hjemmeside	www.ast.dk

Indhold

Side	Kapitel
4	Forord
5	Sammenfatning
7	1 Omgørelser efter lovreformen
10	2 Flere sager og kortere sagsbehandlingstid
13	3 Udviklingen i antallet af afgørelser og i omgjorte afgørelser
20	4 Afgørelser i 2009

Bilag 1: Grundlaget for statistikken

Forord

Ankestyrelsen udgiver statistikken *Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet* en gang årligt. Afgørelser i ankede arbejdsskadesager fra Arbejdsskadestyrelsen er Ankestyrelsens største sagsområde med 16.850 afgørelser i 2009.

I 2004 kom der ny lovgivning på arbejdsskadeområdet. For at følge udviklingen på området bliver der udarbejdet en årlig statistik.

Formålet med statistikken er at informere om, hvilke typer af arbejdsskadesager Ankestyrelsen hvert år behandler. Statistikken omfatter blandt andet:

- Antallet af afgørelser i Ankestyrelsen, herunder antallet af afgørelser der blev omgjort. Det vil sige, afgørelser der enten er blevet ændret eller hjemvist til fornyet behandling i Arbejdsskadestyrelsen.
- Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fordelt på forskellige typer af afgørelser.
- Hvad klages der over og eventuelle forskelle mellem sager afgjort efter gammel og ny lov.
- Hvem klager fordelt på alder, køn og branche.

Statistikken bygger på oplysninger fra Ankestyrelsens journalsystem og oplysninger fra Arbejdsskadestyrelsen.

Statistikens datamateriale er tilgængeligt på Ankestyrelsens hjemmeside:

www.ast.dk/dataportal

Sammenfatning

Denne statistik handler om Ankestyrelsens afgørelser i arbejdsskadesager. Som øverste administrative klageinstans på arbejdsskadeområdet behandler Ankestyrelsen klager over afgørelser, der er truffet i Arbejdsskadestyrelsen.

Ankestyrelsen behandler klager over afgørelser om primært anerkendelse af ulykker og erhvervssygdomme, mængdølgørelse, erstatning for tab af erhvervsevne og genoptagelse af anerkendelses- og erstatningsspørgsmål.

Klager over afgørelse om arbejdsskader indeholder både sager, hvor arbejdsulykken/erhvervssygdommen er anerkendt, og hvor dette ikke er tilfældet. Det afviger fra almindeligt brug, hvor afviste arbejdsulykker/erhvervssygdomme ikke indgår. Det betyder, at statistikken dækker over både afgørelser om afviste og anerkendte arbejdsulykker og erhvervssygdomme truffet af Arbejdsskadestyrelsen.

16.853 afgørelser i Ankestyrelsen

I 2009 afgjorde Ankestyrelsen 16.853 klager over Arbejdsskadestyrelsens afgørelser. Det er en stigning på 2.322 afgørelser svarende til 14 procent flere afgørelser end i 2008.

Samme år blev der truffet afgørelse i 60.613 sager om arbejdsskader i Arbejdsskadestyrelsen. Det skal bemærkes, at der kan være tale om en tidsmæssig forskydning i afgørelserne. Eksempelvis kan afgørelser truffet i Ankestyrelsen i 2009 være afgjort før 2009 i Arbejdsskadestyrelsen. Derudover er der forskel på Arbejdsskadestyrelsens og Ankestyrelsens opgørelsesmetode. En sag i Arbejdsskadestyrelsen kan omfatte afgørelse om anerkendelse, godtgørelse og erstatning, mens Ankestyrelsen opretter en sag for hver afgørelse. Derfor sammenlignes hovedsageligt andele af sager og afgørelser og ikke det absolutte antal.

30 procent af sagerne blev omgjort

I 2009 steg andelen af omgjorte sager fra 25 procent i 2008 til 30 procent af de sager, der blev afgjort ved mødebehandling (16.141). Heraf blev 18 procent ændret, og 12 procent blev hjemvist til fornyet behandling i Arbejdsskadestyrelsen.

Stigningen i 2009 skyldes både, at omgørelsesprocenten for afgørelser om arbejdsulykker steg fra 28 til 38, og omgørelsesprocenten for afgørelser om erhvervssygdomme steg fra 16 til 19 i 2009. Især steg andelen af omgjorte sager om genoptagelse af anerkendelses- og erstatningsspørgsmålet fra 19 procent i 2008 til 47 procent i 2009.

Kortere sagsbehandlingstid i 2009

Ankestyrelsen har fokus på at få nedbragt sagsbehandlingstiden. I 2009 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen 5,8 måneder, hvilket var 0,5 måneder kortere end i 2008. Den kortere gennemsnitlige sagsbehandlingstid skyldes, at færre sager havde en sagsbehandlingstid på over ti måneder. I 2009 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i ti procent af sagerne mere end ti måneder mod 23 procent af sagerne i 2008.

Hvad klages der over?

Halvdelen af de ankede arbejdsskadesager i 2009 vedrørte afgørelser om erstatning eller godtgørelse. Der var især tale om sager, som handlede om varigt mén og tab af erhvervsevne. Den anden halvdel af klagesagerne omfatter afgørelser om anerkendelse af arbejdsulykker og erhvervssygdomme samt genoptagelse af anerkendelses- og erstatningsspørgsmålet.

Flest afgørelser om arbejdsulykker

Hovedparten af de ankede afgørelser vedrørte arbejdsulykker. I alt udgjorde arbejdsulykker 63 procent af det samlede antal afgørelser i 2009. Erhvervssygdomme udgjorde 37 procent.

Arbejdsulykker vedrørte fremstillingsvirksomhed

De fleste afgørelser om arbejdsulykker i både Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsen vedrørte personer, der arbejder inden for branchen fremstillingsvirksomhed eller branchen sundhedsvæsenet og sociale foranstaltninger. 22 procent af de afgørelser, Ankestyrelsen traf om arbejdsulykker, vedrørte således personer, der arbejdede i branchen fremstillingsvirksomhed, mens 16 procent arbejdede i branchen sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger.

Kvinder og mænd klager over forskellige typer af sager

Hovedparten af mænd, som ankede, havde været udsat for en arbejdsskade i en fremstillingsvirksomhed. For kvindernes vedkommende var de fleste skader opstået i branchen sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger.

Flest klager over erhvervssygdomme i bevægeapparatet

Diagnosen var i 55 procent af de ankede erhvervssygdomssager sygdomme i bevægeapparatet. I 11 procent af de ankede sager var der tale om psykiske sygdomme. Til sammenligning udgjorde sygdomme i bevægeapparatet 45 procent og psykiske sygdomme 17 procent af erhvervssygdomssagerne afgjort i Arbejdsskadestyrelsen. Det viser, at en større andel af sager om sygdomme i bevægeapparatet ankes, mens det er tilfældet for en relativ mindre andel af de psykiske sygdomme.

1 Omgørelser efter lovreformen

1.1 Lovreformens første år

I 2005 blev 19 procent af afgørelserne efter ny lov hjemvist til fornyet behandling i Arbejdsskadestyrelsen. Ankestyrelsen lagde i 2005 en linje for at påse, at sagerne med de nye regler om én samlet afgørelse er tilstrækkeligt oplyst, inden der træffes afgørelse. Med årene har andelen af hjemviste afgørelser fundet et lavere leje på henholdsvis 13 procent i 2006 og 12 procent i både 2007, 2008 og 2009.

Andelen af ændrede afgørelser efter ny lov er derimod steget fra syv procent i 2006 til 18 procent i 2009.

Ankestyrelsen har fokus på at undgå unødvendige hjemvisninger. I mange af de sager, der ikke er godt nok oplyst til, at der kan træffes afgørelse om for eksempel anerkendelse eller erstatning, har Ankestyrelsen selv indhentet de manglende oplysninger. De nye oplysninger kan betyde et ændret resultat i forhold til Arbejdsskadestyrelsens afgørelser.

Ankestyrelsen stadfæster dog fortsat Arbejdsskadestyrelsens afgørelser i de fleste sager.

Arbejdsskadereformen:

Formålet med Arbejdsskadereformen, der delvist trådte i kraft i januar 2004, var blandt andet at nedbringe sagsbehandlingstiden. Lov om Arbejdsskadesikring indebar en reform af arbejdsskadeområdet. Loven erstattede lov om sikring mod følger af arbejdsskade. Arbejdsskadereformen medførte blandt andet et lempet ulykkesbegreb og en lempelse af reglerne om anerkendelse af erhvervs sygdomme.

Reformen indebar en administrativ forenkling, idet der som udgangspunkt bliver truffet én samlet afgørelse i Arbejdsskadestyrelsen om anerkendelsesspørgsmål, ménprocent og erhvervsøvetab. Den tidligere selvstændige afgørelse om sagens anerkendelse faldt således helt bort med reformen. Der oprettes imidlertid fortsat tre sager i Ankestyrelsen - en hovedsag og derefter en undersag for efterfølgende afgørelser. Dette betyder, at der alt andet lige registreres færre sager i Arbejdsskadestyrelsen sammenlignet med afgørelser i Ankestyrelsen.

Note: Se bilag 1 for uddybning af arbejdsskadereform

1.2 Ankestyrelsens beføjelser

Afgørelser i Ankestyrelsen kan gå ud på afvisning, stadfæstelse, hjemvisning, ophævelse eller ændring af den afgørelse, der er klaget over¹. Ved omgørelse forstås Ankestyrelsen ændring og hjemvisning af Arbejdsskadestyrelsens afgørelser.

Ankestyrelsen er en forvaltningsmyndighed og er derfor omfattet af de forvaltningsretlige regler, herunder om sagsoplysning². Ofte kan Ankestyrelsen afgøre sagerne på baggrund af de oplysninger, som Arbejdsskadestyrelsen har indhentet i forbindelse med deres sagsbehandling og afgørelse. Somme tider er det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger, før Ankestyrelsen kan træffe afgørelse i sagen, og i nogle tilfælde er det nødvendigt at hjemvise sagen til Arbejdsskadestyrelsen til fornyet behandling og afgørelse.

Som ankeinstans har Ankestyrelsen vide beføjelser til at træffe endelig afgørelse. Det tilgodeser parternes behov for at få en hurtig afgørelse. Folketingets Ombudsmand har i flere tilfælde udtalt, at flerinstansprincippet³ ikke i sig selv kan begrunde hjemvisning. Hvis Ankestyrelsen selv kan indhente de fornødne oplysninger, så gør vi det. Det kan eksempelvis være indtægtsoplysninger til vurderingen af et erhvervsenetab, eller sygehusjournal til vurderingen af et varigt mén. Der kan også være grundlag for at stille yderligere spørgsmål til den tilskadekomne eller til arbejdsgiver for eksempel i forhold til en anerkendelsesvurdering.

Hjemvisning

En hjemvisning betyder en underkendelse af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, men ikke nødvendigvis samtidig kritik. En hjemvisning betyder også, at Arbejdsskadestyrelsen skal træffe ny afgørelse i den hjemviste sag efter, der er indhentet nye oplysninger i sagen.

Ankestyrelsen kan blandt andet hjemvise en sag til Arbejdsskadestyrelsen, hvis der mangler væsentlige oplysninger, eller hvis der er indkommet nye væsentlige oplysninger af betydning for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse. Hvis der mangler en speciallægeerklæring eller en funktionsattest, for at sagen kan vurderes, hjemvises sagen til Arbejdsskadestyrelsen, der indhenter erklæringen/attesten og træffer ny afgørelse⁴.

¹ Jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 68, stk. 2.

² Officialprincippet (eller undersøgelsesprincippet) fremgår ikke direkte af forvaltningsloven, men gælder på ulovbestemt grundlag. Officialprincippet er en såkaldt garantiforskrift, det vil sige, at overholdelse af forskriften generelt er af væsentlig betydning (en garanti) for, at vi træffer en korrekt afgørelse. Utilstrækkelig sagsoplysning kan føre til, at afgørelsen må tilsidesættes som ugyldig. Det fremgår af § 37, stk. 2 i lov om arbejdsskadesikring, at Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen kan indhente de oplysninger, der er nødvendige for at afgøre sagen, herunder fra arbejdsgivere, kommuner og sygehuse.

³ Det vil sige, at borgeren kan få prøvet sin sag i flere (i arbejdsskadesager to) administrative instanser.

⁴ Læs mere om hjemvisning i Ankestyrelsens vejledning herom på www.ast.dk under Afgørelser/Forvaltningsretlige regler.

Ændring

Ankestyrelsen ændrer Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, for eksempel hæver eller nedsætter godtgørelsen for varigt mén /erstatningen for tab af erhvervsevne, når der er fyldestgørende og sikkert grundlag herfor, og sagen i øvrigt er tilstrækkeligt oplyst. En ændring kan skyldes, at vi er uenige i Arbejdsskadestyrelsens skøn, eller at der er kommet nye oplysninger, som giver grundlag for at ændre, men ikke hjemvise afgørelsen.

2 Flere sager og kortere sagsbehandlingstid

2.1 Flere sager i 2009

Antallet af oprettede arbejdsskadesager har været stigende i perioden 2003 – 2009. I 2003 blev der oprettet omkring 12.000 sager, mens der i 2009 blev oprettet omkring 19.000 sager. Alene i forhold til 2008 er det en stigning på cirka 4.000 sager eller 28 procent flere oprettede sager i 2009, *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1 Oprettede arbejdsskadesager 2003 -2009

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsskadesager (gammel lov)	12.127	12.275	8.971	5.573	4.103	2.470	3.281
Arbejdsskadesager (ny lov)	-	175	3.402	7.752	11.054	12.503	15.909
I alt	12.127	12.450	12.373	13.325	15.157	14.973	19.190

Kilde: Ankestyrelsens årsberetning 2007, 2008 og 2009.

2.2 Kortere gennemsnitlige sagsbehandlingstider

I 2009 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 5,8 måneder for alle Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet under ét. I 2008 var sagsbehandlingstiden til sammenligning 6,3 måneder. Faldet i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på 0,5 måneder skyldes en kortere sagsbehandlingstid generelt for alle typer af afgørelser, *jf. tabel 2.2*.

Afgørelser vedrørende genoptagelse¹ var med en sagsbehandlingstid på næsten otte måneder i 2009 de afgørelser, som Ankestyrelsen var længst tid om at behandle. Afgørelser om anerkendelse havde kortest sagsbehandlingstid med i gennemsnit 4,4 måneder, *jf. tabel 2.2*.

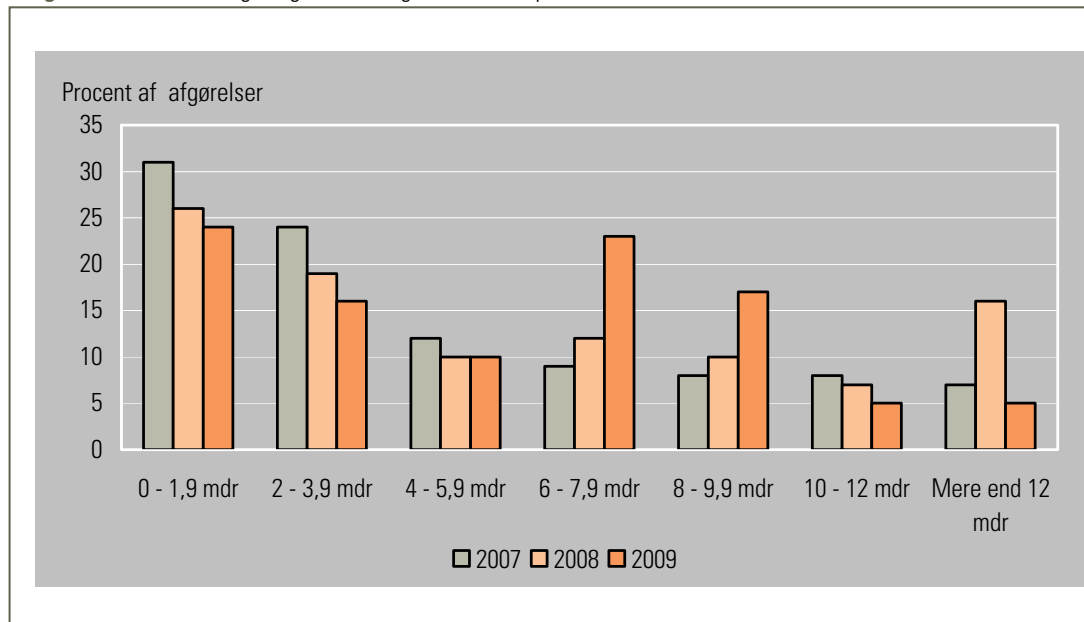
¹ Loven indeholder mulighed for at genoptage sager, der tidligere er afgjort, herunder sager om afvisning af en arbejdsskade og om erstatning.

Tabel 2.2 Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fordelt på sagstype, 2006 -2008

Afgørelser om:	Antal måneder			Antal afgørelser		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Anerkendelse	4,0	4,7	4,4	4.254	4.458	5.446
Genoptagelse	6,4	8,2	7,7	1.562	1.642	2.142
Erstatning/godtgørelse	5,3	6,8	6,1	6.538	7.128	7.787
Andet ¹	4,2	6,9	6,8	614	688	762
I alt	5,0	6,3	5,8	12.968	13.916	16.141

Noter: Tallene er eksklusive 712 kontormæssige afgørelser, der ikke blev afgjort ved mødebehandling. De omfatter for eksempel sager, som er afvist på grund af overskridelse af klagefrist, eller hvor sagen er bortfaldet efter ønske fra klager.¹ Kategorien "Andet" vedrører primært dispensation fra anmeldelsesfrist, i alt 476 afgørelser.

At den gennemsnitlige sagsbehandlingstid faldt i 2009 skyldes, at færre sager havde en lang sagsbehandlingstid på mere end 10 måneder. Syv procent af sagerne i 2009, mod 17 procent af sagerne 2008, tog i gennemsnit mere end et år at behandle. Dette forhold mere end opvejede, at en mindre andel sagerne, nemlig 24 procent, i 2009 mod 26 procent af sagerne i 2008, blev afsluttet på under to måneder, *jf. figur 2.1*.

Figur 2.1 Gennemsnitlige sagsbehandlingstider fordelt på antal måneder i 2007 -2009

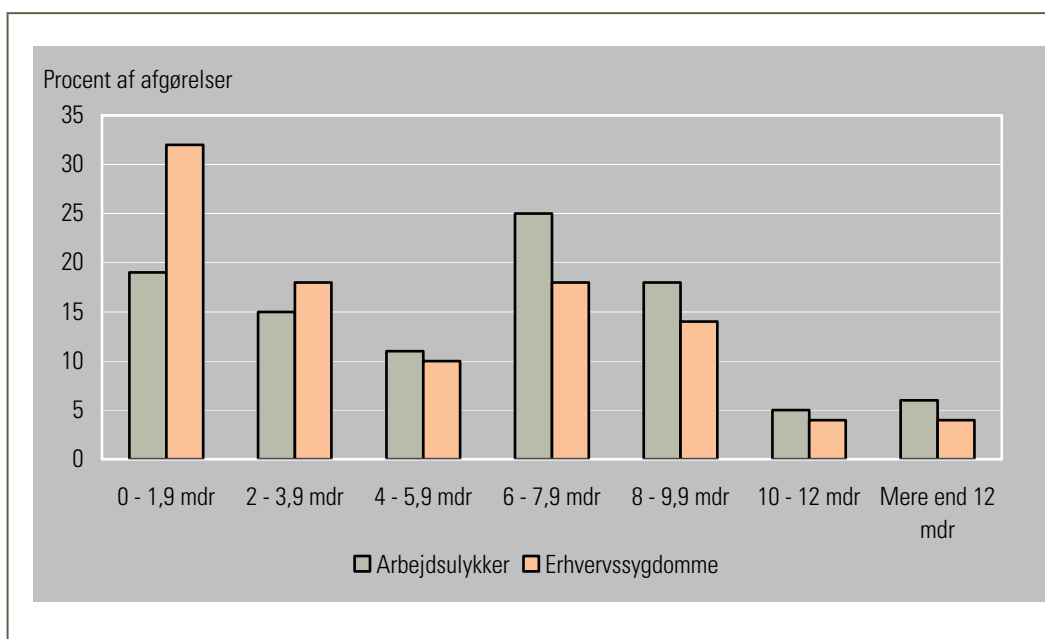
Noter: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser, der ikke blev afgjort ved mødebehandling. De omfatter for eksempel sager, som er afvist på grund af overskridelse af klagefrist, eller hvor sagen er bortfaldet efter ønske fra klager.

Arbejdsulykker har længere sagsbehandlingstid

I 2009 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle afgørelser om erhvervssygdomme 5,3 måneder, mens den var i gennemsnit 8,3 måneder for alle afgørelser om arbejdsulykker.

Halvdelen af afgørelserne om erhvervssygdomme blev behandlet inden for fire måneder, mens det var en tredjedel af afgørelserne om arbejdsulykker, der blev behandlet inden for fire måneder. Andelen af afgørelser med lange sagsbehandlingstider på mere end et år var ligeledes mindre for afgørelser om erhvervssygdomme, nemlig fire procent, mod seks procent af afgørelserne om arbejdsulykker, *jf. figur 2.2*.

Figur 2.2 Gennemsnitlige sagsbehandlingstider fordelt på arbejdsulykker og erhvervssygdomme, 2009

Noter: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser, der ikke blev afgjort ved mødebehandling. De omfatter for eksempel sager, som er afvist på grund af overskridelse af klagefrist, eller hvor sagen er bortfaldet efter ønske fra klager

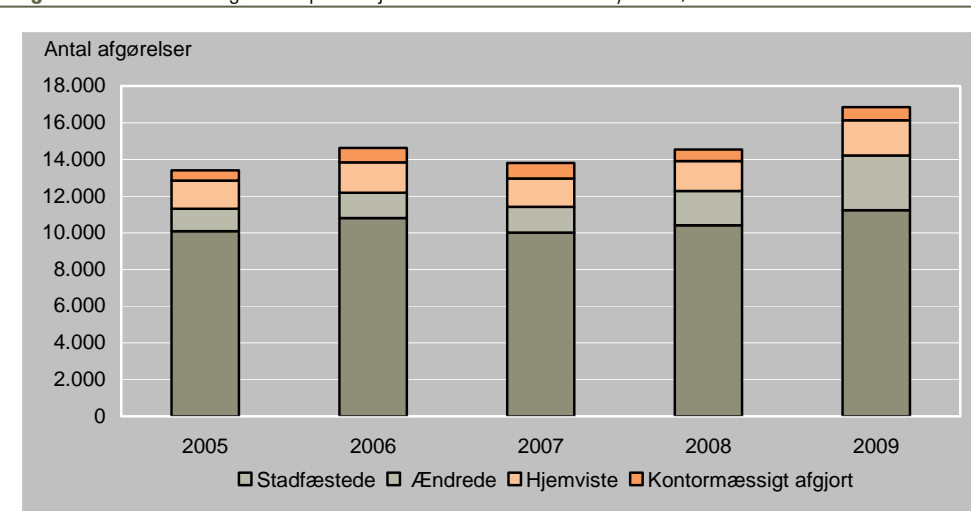
3 Udviklingen i antallet af afgørelser og i omgjorte afgørelser

Ankestyrelsen træffer den endelige afgørelse i påklagede sager om arbejdsskader, som tidligere er behandlet og afgjort i Arbejdsskadestyrelsen. I dette kapitel sættes fokus på omgjorte afgørelser, det vil sige afgørelser, der enten er blevet ændret eller hjemvist til fornyet behandling.

3.1 14 procent flere afsluttede arbejdsskadesager i 2009

I 2009 behandlede Ankestyrelsen 16.853 afgørelser om arbejdsskader afgjort i Arbejdsskadestyrelsen. Det var 2.322 afgørelser flere afgørelser end i 2008. Af det samlede antal afgørelser blev 712 afgjort kontormæssigt uden mødebehandling, og 16.141 afgørelser blev afgjort på møde, *jf. figur 3.1*.

Figur 3.1 Antallet af afgørelser på arbejdsskadeområdet i Ankestyrelsen, 2005 – 2009

Note: Der medregnes ikke arbejdsskader for Grønland og Færøerne samt besættelsestidens ofre. Arbejdsskadesager afgøres ved mødebehandling. På ankemødet deltager normalt 2 beskikkede medlemmer og 1 ankechef. De

kontormæssigt afgjorte sager omfatter for eksempel sager, som er afvist på grund af overskridelse af klagefrist, eller hvor sagen er bortfaldet efter ønske.

Udviklingen i afgørelser om arbejdsskadesager efter ny lov og gammel lov

Det første år efter arbejdsskadereformens ikrafttræden udgjorde afgørelser efter gammel lov fortsat 90 procent af de ankede afgørelser. I 2009 udgjorde afgørelser afgjort efter gammel lovgivning 15 procent af de afgjorte afgørelser i Ankestyrelsen, mens afgørelser efter ny lovgivning udgjorde 85 procent af de afgjorte sager, *jf. tabel 3.1*.

Tabel 3.1 Antallet af afgørelser på arbejdsskadeområdet i Ankestyrelsen efter gammel og ny lov, 2005 – 2009

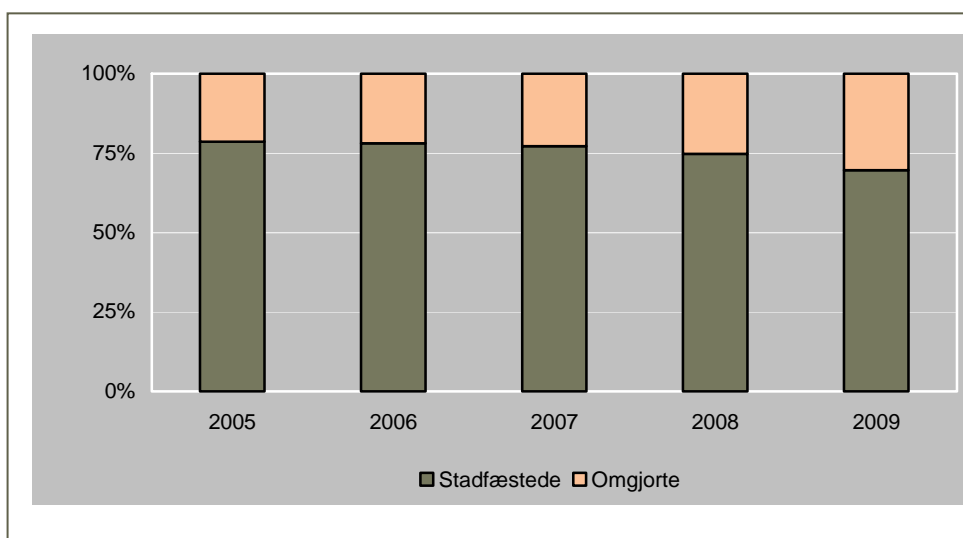
	Afgjort efter gammel lov ¹		Afgjort efter ny lov ¹		I alt	
	Antal afgørelser	Procent af afgørelser	Antal afgørelser	Procent af afgørelser	Antal afgørelser	Procent af afgørelser
2005	12.060	90	1.344	10	13.404	100
2006	6.696	46	7.725	54	14.421	100
2007	4.389	32	9.414	68	13.803	100
2008	3.134	22	11.397	78	14.531	100
2009	2.597	15	14.256	85	16.853	100

¹⁾ Se bilag 1 for uddybning af arbejdsskadereformen.

3.2 30 procent af de afgjorte arbejdsskadesager blev omgjort

I perioden 2005 -2009 har der været en stigning i omgørelsesprocenten - det vil sige afgørelser, der enten er blevet ændret eller hjemvist til fornyet behandling i Arbejdsskadestyrelsen. Fra 2008 til 2009 steg andelen af omgjorte afgørelser fra 25 til 30 procent, *jf. figur 3.2*.

Figur 3.2 Fordeling af afgørelser på arbejdsskadeområdet i Ankestyrelsen efter afgørelsestype, 2005 - 2009

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser.

Fald i andelen af stadfæstede afgørelser i perioden 2005 – 2009

Omgørelsesprocenten omfatter afgørelser, som enten er blevet ændret eller hjemvist.¹ I 2009 blev 70 procent af 16.141 mødebehandlede afgørelser stadfæstet i Ankestyrelsen, mens 18 procent blev ændret, og 12 procent blev hjemvist. Faldet i andelen af stadfæstede afgørelser kan i hele perioden tilskrives en større andel af afgørelser, hvor Ankestyrelsen har ændret Arbejdsskadestyrelsens afgørelser. Andelen af hjemviste afgørelser til fornyet behandling og afgørelse i Arbejdsskadestyrelsen er uændret i hele perioden, *jf. tabel 3.2*.

Tabel 3.2 Afgørelser på arbejdsskadeområdet i Ankestyrelsen -stadfæstede og omgjorte, 2005 – 2009 Procent.

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	79	78	77	75	70
Omgjorte	21	22	23	25	30
<i>Heraf: Ændrede</i>	9	10	11	13	18
<i>Hjemviste</i>	12	12	12	12	12
I alt	100	100	100	100	100
Antal afgørelser	13.404	14.621	13.804	14.531	16.853

Noter: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser, der ikke blev afgjort ved mødebehandling. De omfatter for eksempel sager, som er afvist på grund af overskridelse af klagefrist, eller hvor sagen er bortfaldet efter ønske.

Udviklingen i omgørelsesprocenter fordelt på ny lov og gammel lov

Fra 2008 til 2009 steg omgørelsesprocenten især for afgørelser truffet efter gammel lov og i mindre omfang for afgørelser efter ny lov. Stigningen skyldes i begge tilfælde, at der blev ændret flere sager i 2009 end i de første år efter reformen.

Andelen af hjemviste sager var stabilt i perioden 2006 -2009 for både sager afgjort efter gammel lov og efter ny lov. Dog hjemviste Ankestyrelsen en relativ høj andel af afgørelser efter ny lov i 2005 for at sikre, at sagerne med de nye regler om én samlet afgørelse skulle være tilstrækkeligt oplyst, inden der blev truffet en afgørelse, *jf. tabel 3.3*.

Tabel 3.3 Omgørelsesprocenter for afgørelser truffet efter henholdsvis gammel og ny lov, 2005 -2009

	Afgjort efter gammel lov ¹				Afgjort efter ny lov ¹			
	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt	Stadfæstede	Ændrede	Hjemviste	I alt
2005	79	10	11	100	73	8	19	100
2006	76	13	11	100	80	7	13	100
2007	76	13	11	100	78	10	12	100
2008	73	17	10	100	75	13	12	100
2009	61	29	10	100	72	16	12	100

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser. ¹ Se bilag 1 for uddybning af arbejdsskadereformen..

¹ En hjemvisning betyder en underkendelse af underinstansens afgørelse og kan ske, hvis sagen for eksempel ikke er tilstrækkeligt oplyst, eller der er sket væsentlige fejl i forbindelse med sagens behandling i Arbejdsskadestyrelsen.

3.3 Afgørelser om genoptagelse omgøres hyppigst

Arbejdsskadesagerne omfatter tre hovedområder:

- *anerkendelse af ulykker og erhvervs sygdomme,*
- *méngodtgørelse, erstatning for tab af erhvervsevne,*
- *genoptagelse af anerkendelses- og erstatnings spørgsmål*

I 2009 blev næsten halvdelen (47 procent) af påklagede sager om genoptagelse omgjort, heraf blev 11 procent hjemvist til fornyet behandling og afgørelse i Arbejdsskadestyrelsen, og 36 procent blev ændret. I forhold til 2005 var det en stigning på 37 procentpoint, og alene i forhold til 2008 var der en stigning på 28 procentpoint i andelen af omgjorte genoptagelsessager, *jf. tabel 3.4.*

Noget af forklaringen kan være, at Højesteret ved dom af 22. april 2009² ændrede arbejdsskademyndighedernes praksis for, hvornår en arbejdsskadesag kan genoptages, når der er anmodet om genoptagelse indenfor 5 år fra den første afgørelse om godtgørelse/erstatning. Disse sager kan genoptages indenfor en frist af 5 år, hvis der er sket væsentlige ændringer af de forhold, der blev lagt til grund for afgørelsen om, hvor meget borgeren kan få i godtgørelse /erstatning. Det er ifølge dommen ikke et krav, at der er sammenhæng mellem ændringen og den anerkendte arbejdsskade.

Som følge af den ændrede praksis kan flere sager end tidligere genoptages. Dommen har betydet, at nogle sager, som blev afgjort i Arbejdsskadestyrelsen inden dommen og således efter gammel praksis, er ændret i Ankestyrelsen i overensstemmelse med den nye praksis.

Tabel 3.4 Omgørelsesprocent for afgørelser om genoptagelsessager, 2005 -2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	90	88	85	81	53
Omgjorte	10	12	15	19	47
<i>Heraf:</i>					
<i>Hjemviste</i>	7	9	10	9	11
<i>Ændrede</i>	3	3	5	10	36
Antal afgørelser	2.007	1.566	1.562	1.642	2.141

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser.

I 2009 blev lidt over en tredjedel (36 procent) af *de påklagede afgørelser om erstatning eller godtgørelse* omgjort. Siden 2005 er der sket stigning i såvel hjemviste som ændrede sager. I forhold til 2008 var der en mindre stigning på 1 procentpoint i både ændrede og hjemviste sager. I 2009 blev således 15 procent af sagerne hjemvist til fornyet behandling og afgørelse, og 21 procent blev ændret, *jf. tabel 3.5.*

² Dommen (U.2009.1869H) vedrører borgerens mulighed for at få genoptaget sin sag om udmåling af godtgørelse for varigt mén /erstatning for tab af erhvervsevne.

Tabel 3.5 Omgørelsesprocent for afgørelser om erstatning eller godtgørelse, 2005 -2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	71	69	69	66	64
Omgjorte	29	31	31	34	36
<i>Heraf :</i>					
<i>Hjemviste</i>	13	15	14	14	15
<i>Ændrede</i>	16	16	17	20	21
Antal afgørelser	6.259	6.871	6.987	7.121	7.776

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser.

Til sammenligning blev 17 procent af *afgørelserne om anerkendelse* omgjort i 2009. Heraf blev ni procent af *afgørelserne hjemvist*, og otte procent blev ændret. I 2009 var der en mindre stigning på to procentpoint i andelen af afgørelser, der blev ændret, mens andelen af hjemviste sager var uændret, *jf. tabel 3.6*.

Tabel 3.6 Omgørelsesprocent for afgørelser om anerkendelse, 2005 -2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	85	88	88	85	83
Omgjorte	15	12	12	15	17
<i>Heraf :</i>					
<i>Hjemviste</i>	12	9	8	9	9
<i>Ændrede</i>	3	3	4	6	8
Antal afgørelser	3.689	4.685	4.255	4.458	5.446

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser.

3.4 Afgørelser om arbejdsulykker omgøres hyppigere end afgørelser om erhvervs sygdomme

I 2009 var den gennemsnitlige omgørelsesprocent 30 for afgørelser i arbejdsskadesager om arbejdsulykker og erhvervs sygdomme under ét, *jf. tabel 3.2*. Det samlede tal dækker over, at 38 procent af sagerne om arbejdsulykker blev omgjort og 19 procent af sagerne om erhvervs sygdomme. I 2009 er omgørelsesprocenten for såvel arbejdsulykker som erhvervs sygdomme steget. Det skyldes især en stigning i andelen af ændrede afgørelser, *jf. tabel 3.7 og 3.8*.

Tabel 3.7 Omgørelsesprocenten for arbejdsulykker. 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	76	72	72	70	62
Omgjorte	24	28	28	30	38
<i>Heraf:</i>					
<i>Hjemviste</i>	12	14	13	13	14
<i>Ændrede</i>	12	14	15	17	24
I alt procent	100	100	100	100	100
Antal afgørelser	8.367	8.235	7.830	8.887	10.032

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser

Tabel 3.8 Omgørelsesprocenten for erhvervssygdomme. 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Stadfæstede	85	88	87	84	81
Omgjorte	15	12	13	16	19
Heraf: Hjemviste	11	8	9	9	9
Ændrede	12	14	15	17	24
I alt procent	100	100	100	100	100
Antal afgørelser	4.379	4.812	4.613	4.903	5.951

Note: Tallene er eksklusive kontormæssige afgørelser

3.5 Hvad klages der over?

I perioden 2005-2009 vedrørte omkring halvdelen af alle ankede arbejdsskadesager afgørelser om erstatning eller godtgørelse, mens ca. en tredjedel af afgørelserne vedrørte sager om anerkendelse. I 2005 vedrørte 30 procent af klagesagerne anerkendelsesspørgsmålet. I 2006 steg andelen til 34 procent. I de efterfølgende to år var der et mindre fald i andelen af afgørelsen om anerkendelse, men andelen steg igen i 2009 til 34 procent, *jf. tabel 3.9*.

Målet med den nye lov³ var at indføre lempeligere krav til anerkendelse af arbejdsulykker og lempeligere regler om anerkendelse af erhvervssygdomme. Alt andet lige skulle det medføre flere anerkendelser i Arbejdsskadestyrelsen og færre klager i Ankestyrelsen fra borgerne over anerkendelsesspørgsmålet.

Tabel 3.9 Hvad klages der over? Procent, 2005 – 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Afgørelser om anerkendelse	30	34	33	32	34
Afgørelser om erstatning eller godtgørelse	49	50	50	52	48
Afgørelser om genoptagelse	15	11	12	12	13
Afgørelser om dispensation fra frist	4	4	4	3	3
Andet	2	1	1	2	2
Afgørelser i alt	100	100	100	100	100

For mere detaljerede oplysninger om, hvad der klages over, herunder en fordeling på ny og gammel lov se *tabel 3.10*.

³ Se bilag 1 for uddybning af arbejdsskadereform.

Tabel 3.10 Afgørelser underopdelt efter, hvad der klages over samt fordelt på gammel og ny lov, 2008 -2009

	Gammel lov		Ny lov		Antal i alt		Procent i alt	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Afgørelser om anerkendelse i alt	260	146	4.392	5.506	4.652	5.652	32	34
Anerkendelse af ulykkestilfælde	105	48	1.147	1.377	1.252	1.425		
Anerkendelse af erhvervssygdomme	155	98	3.245	4.129	3.400	4.227		
Afgørelser om erstatning/ godtgørelse i alt	1.410	936	6.035	7.266	7.445	8.202	51	48
Tab af erhvervsevne, erstatningsberegning. ¹	908	564	2.060	2.561	2.968	3.125		
Varigt mén	272	221	3.659	4.265	3.931	4.486		
Tab af erhvervsevne og mén ²	153	102	-	-	153	102		
Forsørgertabserstatning	4	5	22	17	26	22		
Sygebehandling, optræning, hjælpemidler	73	44	266	385	339	429		
Fastsættelse af engangsbetrag til fremtidige beh.lingsudgifter ³	-	-	28	38	28	38		
Afgørelser om genoptagelse i alt	1.310	1.363	397	841	1.707	2.204	12	13
Genoptagelse af anerkendelse af ulykke	49	52	38	36	87	88		
Genoptagelse af anerkendelse af erhvervssygdom	220	244	125	223	345	467		
Genoptagelse af erstatning/godtgørelse	1.041	1.067	234	582	1.275	1.649		
Afgørelser om dispensation fra frist i alt	126	110	357	386	483	496	3	3
Erstatningskrav rejst mere end 1 år efter ulykkens indtræden/sygdommens erkendelse	126	110	357	386	483	496		
Andet i alt	28	42	216	257	244	299	2	2
Den sikrede personkreds, undladelse af pligtig forsikring	7	1	127	127	134	128		
Erst. til tilskadedkomne værnepligtige	5	1	16	24	21	25		
Krav om erstatning rejst senere end 5 år efter sagens afslutning	2	2	-	-	2	2		
Diverse	14	38	73	106	87	144		
Afgørelser i alt	3.134	2.597	11.397	14.256	14.531	16.853	100	100

Noter:¹⁾ Omfatter for eksempel klager over fastsættelse af den årlige løn, som erstatningen er beregnet ud fra.

²⁾ Omfatter alene sager efter gammel lov, hvor der er truffet samlet afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne og godtgørelse for varigt mén.

³⁾ Omfatter alene sager efter ny lov. Som en del af reformen er afgørelser om fremtidige udgifter til behandling, optræning og hjælpemidler pr. 1. juni 2005 udlagt til forsikringsselskaberne og Arbejdsmarkedets erhvervssygdomssikring (AES). Forsikringernes afgørelser kan påklages til Arbejdsskade styrelsen og efterfølgende til Ankestyrelsen.

4 Afgørelser i 2009

I dette kapitel er der fokus på alder, køn, branche, skadesart og sagsgrupper for afgørelser om arbejdsskader truffet i 2009. Afgørelser truffet i Ankestyrelsen sammenlignes desuden med udviklingen på arbejdsskadesområdet som helhed.

I 2009 afgjorde Ankestyrelsen 16.853 klager over Arbejdsskadestyrelsens afgørelser. Samme år blev der truffet afgørelser i 60.613 sager om arbejdsskader i Arbejdsskadestyrelsen.¹ Det skal bemærkes, at afgørelser truffet i 2009 i Ankestyrelsen kan være afgjort *før* 2009 i Arbejdsskadestyrelsen. Der kan således være tale om en tidsmæssig forskydning.

Derudover er der forskel på Arbejdsskadestyrelsens og Ankestyrelsens opgørelsesmetode. En sag i Arbejdsskadestyrelsen kan omfatte afgørelse om anerkendelse, godtgørelse og erstatning, mens Ankestyrelsen opretter en sag for hver afgørelse. Derfor sammenlignes hovedsageligt andele af sager og afgørelser og ikke det absolutte antal.

4.1 Flest ankesager fra mænd i fremstillingsvirksomheder

60 procent af de ankede afgørelser vedrørte personer mellem 40 og 59 år, og 10 procent vedrørte personer under 30 år i 2009. Flere ankede afgørelser vedrørte mænd end kvinder i 2009, *jf. tabel 4.1*.

Tabel 4.1 Afgørelser i Ankestyrelsen fordelt på alder og køn, 2009

Alder	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Under 20	64	<1	38	<1	102	1
20-29	817	9	661	8	1.478	9
30-39	1.730	19	1.518	20	3.248	19
40-49	2.607	29	2.453	32	5.060	30
50-59	2.485	28	2.505	32	4.990	30
60 og derover	1.325	15	589	8	1.914	11
I alt	9.028	100	7.764	100	16.792	100
Uoplyst	6	<1	3	<1	61	<1
Total	9.034	100	7.767	100	16.853	100

Note: ¹ Heraf er alder og køn uoplyst i 52 afgørelser.

¹ Heraf er 41.870 førstegangsafgørelser, 4.012 revisioner og 14.731 genoptagelser af arbejdsskadesager.

Andelen af afgørelser om arbejdsskader i Ankestyrelsen for personer over 40 år var større i forhold til andelen af beskæftigede i aldersgruppen. 53 procent af de beskæftigede var over 40 år i 2009, men 71 procent af afgørelserne i Ankestyrelsen vedrørte den aldersgruppe, *jf. tabel 4.2*. Det stemmer også overens med den tendens, som ses i Arbejdsskadestyrelsens årsstatistik.

Tabel 4.2 Afgørelser i Ankestyrelsen og andel af beskæftigede fordelt på alder, 2009

Alder	I alt 2009		Andel af beskæftigede 2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Under 20	102	1	102	8
20-29	1478	9	1478	17
30-39	3.248	19	3.248	22
40-49	5.060	30	5.060	24
50-59	4.990	30	4.990	20
60 og derover	1.914	11	1.914	9
I alt	16.792	100	16.792	100
Uoplyst	61	0	61	0
Total	16.853	100	16.853	100

Kilde: Ankestyrelsen og Danmarks Statistik (RASA1) .

To tredjedele af afgørelserne vedrørte arbejdsulykker

Det største antal af alle ankede afgørelser var om arbejdsulykker. I alt udgjorde afgørelserne om arbejdsulykker 63 procent af det samlede antal afgørelser i 2009. I forhold til 2008 er det et fald på et procentpoint. Erhvervs sygdomme udgjorde 37 procent af afgørelserne i 2009, hvilket er en stigning på 2 procentpoints i forhold til 2008, *jf. tabel 4.3*.

Tabel 4.3 Afgørelser i Ankestyrelsen fordelt på sagsgruppe, 2006 – 2009

	2006	2007	2008	2009
	Procent	Procent	Procent	Procent
Arbejdsulykker ¹	61	61	64	63
Erhvervs sygdomme ²	36	35	35	37
Uoplyst sagsgruppe	3	4	1	<1
I alt	100	100	100	100
Antal I alt	14.251	13.804	14.531	16.853

Note: ¹) Dækker både over afgørelser om afviste og anerkendte arbejdsulykker og pludselige løfteskader.

²) Dækker både over afgørelser om afviste og anerkendte erhvervs sygdomme.

Kilde: Ankestyrelsen.

Mænd har flere arbejdsulykker

Flere mænd end kvinder anker afgørelser om arbejdsulykker. Derimod anker flere kvinder end mænd afgørelser om erhvervssygdomme. For mænd udgjorde arbejdsulykker 66 procent af afgørelserne, mens de for kvinder udgjorde 59 procent. Ankede erhvervssygdomme udgjorde 41 procent for kvinder og 33 procent for mænd *jf. tabel 4.4*. Tallene afspejler således det forhold, at kvinder generelt har færre arbejdsulykker end mænd.

Tabel 4.4 Afgørelser i Ankestyrelsen fordelt på sagsgruppe og køn, 2009

	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Arbejdsulykker ²	5.995	66	4.549	59	10.544	63
Erhvervssygdomme ³	2.973	33	3.179	41	6.152	37
Uoplyst sagsgruppe ¹	66	1	39	1	157	1
Alle	9.034	100	7.767	100	16.853	100

Note: 1) Heraf var køn uoplyst i 52 afgørelser.

2) Dækker både over afgørelser om afviste og anerkendte arbejdsulykker.

3) Dækker både over afgørelser om afviste og anerkendte erhvervssygdomme.

Kilde: Ankestyrelsen.

Ankede sager stammer fra få brancher

Fremstillingsvirksomhed samt sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger er de to brancher, hvor der blev anket flest afgørelser til Ankestyrelsen i 2009. 22 procent af de ankede afgørelser stammer fra branchen fremstillingsvirksomhed, mens 16 procent kom fra branchen sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger.

De fire største brancher tegnede sig for tilsammen 65 procent af de ankede afgørelser for mænd. De fire brancher fremstillingsvirksomhed (26 procent), bygge- og anlægsvirksomhed (18 procent), transportvirksomhed (11 procent) og engros- og detailhandel (10 procent).

For kvinder var det alene de tre største brancher, der udgjorde 62 procent af de ankede afgørelser. De tre brancher sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (32 procent) efterfulgt af fremstillingsvirksomhed (17 procent) og offentlig administration mm. (13 procent), *jf. tabel 4.5*.

Tabel 4.5 Ankestyrelsens afgørelser fordelt på branche¹ og køn, 2009

	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	236	3	96	1	332	2
Råstofudvikling	33	<1	5	<1	38	<1
Fremstillingsvirksomhed	2.348	26	1.304	17	3.652	22
El-, gas-, varme- og vandforsyning	93	1	10	<1	103	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.583	18	82	1	1.665	10
Engroshandel og detailhandel	940	10	521	7	1.461	9
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	117	1	205	3	322	2
Transportvirksomhed mv.	1033	11	397	5	1.430	8
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	47	1	88	1	135	1
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	492	5	450	6	942	6
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	712	8	1031	13	1.743	10
Undervisning	256	3	471	6	727	4
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	290	3	2.462	32	2.752	16
Kultur, forlystelser, sport mm.	291	3	347	4	638	4
Private husholdninger med ansat medhjælp	2	<1	3	<1	5	<1
I alt	8.473	93	7.472	96	15.945	95
Uoplyst ²	561	6	295	4	908	5
Total	9.034	100	7.767	100	16.853	100

Note: ¹⁾ Branchekode er fra 2008 opdateret i forhold til Danmarks Statistiks branchekode (DB07).

²⁾ I 52 sager var både køn og branche uoplyst.

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

4.2 Hver tredje ankede afgørelse om erhvervssygdom er fra fremstillingsvirksomhed

Fordeles ankede arbejdsskadeafgørelser på brancher, viser det sig, at 22 procent, og dermed den største andel af skaderne, vedrørte fremstillingsvirksomheder. Specielt stammer en stor andel af ankede afgørelser om erhvervssygdomme fra fremstillingsvirksomheder, her var det 31 procent af afgørelserne. Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger udgjorde 16 procent af de ankede afgørelser. Heraf var den største andel inden for arbejdsulykkesager med 18 procent af afgørelserne, *jf. tabel 4.6.*

Tabel 4.6 Afgørelser i Ankestyrelsen fordelt på branche¹ og sagsgruppe, 2009

	Arbejdsulykker		Erhvervssygdomme		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	185	2	147	2	332	2
Råstofudvikling	22	<1	16	<1	38	<1
Fremstillingsvirksomhed	1.770	17	1.882	31	3.652	22
El-, gas-, varme- og vandforsyning	60	1	43	1	103	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.100	10	565	9	1.665	10
Engroshandel og detailhandel	984	9	477	8	1.461	9
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	221	2	101	2	322	2
Transportvirksomhed mv.	1056	10	374	6	1.430	8
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	84	1	51	1	135	1
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	609	6	333	5	942	6
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	1020	10	723	12	1.743	10
Undervisning	537	5	190	3	727	4
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1915	18	837	14	2.752	16
Kultur, forlystelser, sport mm.	372	4	266	4	638	4
Private husholdninger med ansat medhjælp	4	<1	1	<1	5	<1
I alt	9.939	95	6.006	98	15.945	95
Uoplyst ²	605	5	146	2	908	5
Total	10.544	100	6.152	100	16.853	100

Note: ¹) Branchekode er fra 2008 opdateret i forhold til Danmarks Statistiks branchekode (DB07).

²) I 157 sager var både sagsgruppe og branche uoplyst.

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

4.3 Flest arbejdsulykker i fremstillingsvirksomhed

Fremstillingsvirksomhed samt sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger var de brancher, hvor der blev truffet flest afgørelser om arbejdsulykker i Ankestyrelsen i 2009. 22 procent af Ankestyrelsens sager om arbejdsulykker stammede fra fremstillingsvirksomhed og 16 procent fra sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger. I Arbejdsskadestyrelsen blev der truffet flest afgørelser vedrørende branchen sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (20 procent). Derefter fulgte fremstillingsvirksomhed, som 15 procent af afgørelserne omhandlede. Det viser, at en større andel af sager vedrørende branchen fremstillingsvirksomhed ankes, mens det er tilfældet for en relativ mindre andel af sager, hvor arbejdsulykken er sket inden for sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, *jf. tabel 4.7*.

Tabel 4.7 Afgørelser i Ankestyrelsen og afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen om arbejdsulykker fordelt på branche, 2009

Branche ²	Afgørelser i Ankestyrelsen		Afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen ¹	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	332	2	417	2
Råstofudvikling	38	<1	40	<1
Fremstillingsvirksomhed	3.652	22	3.283	15
El-, gas-, varme- og vandforsyning	103	1	192	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	1665	10	2.244	10
Engroshandel og detailhandel	1461	9	2.004	9
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	322	2	459	2
Transportvirksomhed mv.	1430	8	2.041	9
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	135	1	248	1
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	942	6	1.491	7
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	1743	10	2.053	9
Undervisning	727	4	1.554	7
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	2.752	16	4.341	20
Kultur, forlystelser, sport mm.	638	4	762	4
Private husholdninger med ansat medhjælp	5	<1	6	<1
I alt	15.945	95	21.135	97
Uoplyst	908	5	624	3
Total	16.853	100	21.761	100

Noter: ¹⁾ Det skal bemærkes, at en sag i Arbejdsskadestyrelsen træffes som en samlet afgørelse, som kan opdeles i delafgørelser om anerkendelse, godtgørelse og erstatning. Afgjorte sager omhandler anerkendte og afviste afgørelser om ulykker og sygdomme. Afgørelser truffet i 2009 i Ankestyrelsen, kan være afgjort før 2009 i Arbejdsskadestyrelsen. Der kan således være tale om en tidsmæssig forskydning.

²⁾ Branchekode er fra 2008 opdateret i forhold til Danmarks Statistiks branchekode (DB07).

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

Arbejdsulykker fordelt efter skadesart

Forstrækning mm. udgjorde med 58 procent af afgørelserne den største gruppe af arbejdsulykkerne, der blev anket i 2009. I Arbejdsskadestyrelsen vedrørte flest arbejdsulykker ligeledes forstrækning med mere. Over halvdelen af afgørelserne i Arbejdsskadestyrelsen vedrørte forstrækning med mere. *jf. tabel 4.8.*

Tabel 4.8 Afgørelser i Ankestyrelsen og afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen om arbejdsulykker fordelt efter skadesart, 2009

	Afgørelser i Ankestyrelsen		Afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen ¹	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Sår, snit med mere	651	6	1.526	7
Amputation	55	<1	167	<1
Brud	1.139	11	2.774	13
Bløddelskader ²	384	4	994	5
Forstrækning mm. ³	6.099	58	11.001	51
Død	15	<1	55	<1
Andet ⁴	1.387	13	2.976	14
I alt	9.730	92	19.493	90
Uoplyst	814	8	2.268	10
Total	10.544	100	21.761	100

Noter: ¹⁾ Det skal bemærkes, at en sag i Arbejdsskadestyrelsen træffes som en samlet afgørelse, som kan opdeles i delafgørelser om anerkendelse, godtgørelse og erstatning. Afgjorte sager omhandler anerkendte og afviste afgørelser om ulykker og sygdomme. Afgørelser truffet i 2009 i Ankestyrelsen, kan være afgjort før 2009 i Arbejdsskadestyrelsen. Der kan således være tale om en tidsmæssig forskydning.

²⁾ Kategorien dækker blandt andet over vævsskader, som opstår i muskler, sener og ledbånd.

³⁾ Kategorien dækker blandt andet over forstuvninger, forvridninger og forstrukne ledbånd.

⁴⁾ Kategorien dækker blandt andet over hjernerystelse, indre kvæstelser, forbrænding, forgiftning, strålepåvirkning og skader på grund af lyd, vibration eller chok.

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

Forstrækninger hyppigst inden for sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger

Arten af skader inden for de to brancher, der havde flest ankede arbejdsskader i 2009, nemlig fremstillingsvirksomhed samt sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, fordelte sig forskelligt.

22 procent af alle ankede arbejdsskader i 2009 skete indenfor fremstillingsvirksomhed, *jf. tabel 4.7.* 27 procent af alle sår- og snitskader og 20 procent af alle brudskader blev pådraget inden for fremstillingsvirksomhed, *jf. tabel 4.9.*

Ankede arbejdsskader pådraget inden for sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger udgjorde 16 procent, *jf. tabel 4.7.* 22 procent af de ankede arbejdsskader vedrørende

forstrækning var sket ved arbejde inden for sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, hvilket også var tilfældet for 16 procent af bløddelsskaderne, *jf. tabel 4.9.*

Tabel 4.9 Afgørelser i Ankestyrelsen fordelt på branche¹ og udvalgte skadesarter i procent, 2009

	Andel af afgørelser i Ankestyrelsen			
	Forstrækning mv.	Brud	Sår, snit mv.	Bløddels-skader
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1	4	3	1
Råstofudvikling	<1	<1	<1	.
Fremstillingsvirksomhed	16	20	27	24
El-, gas-, varme- og vandforsyning	1	1	<1	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	10	16	15	7
Engroshandel og detailhandel	9	9	10	11
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	2	2	5	1
Transportvirksomhed mv.	9	12	8	10
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	<1	1	<1	-
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	6	6	4	5
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	10	8	5	8
Undervisning	4	4	4	5
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	22	9	5	16
Kultur, forlystelser, sport mm.	4	3	4	5
Private husholdninger med ansat medhjælp	<1	-	<1	-
I alt	95	95	92	94
Uoplyst	5	5	8	6
Total	100	100	100	100
Antal afgørelser	6.099	1.139	651	384

¹⁾ Branchekode er fra 2008 opdateret i forhold til Danmarks Statistiks branchekode (DB07).

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

4.4 Flest afgørelser om erhvervssygdomme i bevægeapparatet ankes

Fremstillingsvirksomhed er den branche, hvor der var flest afgørelser i Ankestyrelsen og flest sager i Arbejdsskadestyrelsen om erhvervssygdomme. Derefter følger afgørelser/sager om sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger.

I Ankestyrelsen udgjorde afgørelser om erhvervssygdomssager i fremstillingsvirksomhed 22 procent af afgørelserne, mod 26 procent af de afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen.

Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger udgjorde 18 procent i Arbejdsskadestyrelsen og 16 procent i Ankestyrelsen, *jf. tabel 4.10*.

Tabel 4.10 Afgørelser i Ankestyrelsen og afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen om erhvervs sygdomme fordelt på branche¹, 2009

	Afgørelser i Ankestyrelsen		Afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen ¹	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	332	2	304	2
Råstofudvikling	38	<1	51	<1
Fremstillingsvirksomhed	3.652	22	5.036	26
El-, gas-, varme- og vandforsyning	103	1	192	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	1665	10	1.709	9
Engroshandel og detailhandel	1461	9	1.596	8
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	322	2	406	2
Transportvirksomhed mv.	1430	8	1.154	6
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	135	1	232	1
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	942	6	1.166	6
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	1743	10	2.405	12
Undervisning	727	4	924	5
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	2752	16	3.451	18
Kultur, forlystelser, sport mm.	638	4	715	4
Private husholdninger med ansat medhjælp	5	<1	3	<1
I alt	15.945	95	19.344	98
Uoplyst	908	5	311	2
Total	16.853	100	19.664	100

¹⁾ Branchekode er fra 2008 opdateret i forhold til Danmarks Statistiks branchekode (DB07).

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

Erhvervssygdomme fordelt efter slutdiagnose

Diagnosen var i 55 procent af de ankede erhvervssygdomssager sygdomme i bevægeapparatet. I 11 procent af de ankede sager var der tale om psykiske sygdomme. Til sammenligning udgjorde sygdomme i bevægeapparatet 45 procent og psykiske sygdomme 17 procent af erhvervssygdomssagerne afgjort i Arbejdsskadestyrelsen. Det viser, at en større andel af sager om sygdomme i bevægeapparatet ankes, mens det er tilfældet for en relativ mindre andel af de psykiske sygdomme, *jf. tabel 4.11*.

Tabel 4.11 Afgørelser i Ankestyrelsen og sager i Arbejdsskadestyrelsen om erhvervssygdomme fordelt efter slutdiagnose, 2009

Diagnose	Afgørelser i Ankestyrelsen		Afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen ¹	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Kræftsygdomme	125	2	568	3
Psykiske sygdomme	659	11	3.369	17
Nervesygdomme	306	5	645	3
Høresygdomme	388	6	1.902	10
Lungesygdomme	135	2	1.105	6
Hudsygdomme	456	7	2.070	11
Sygdomme i bevægeapparatet	3.403	55	8.877	45
Andet	495	8	1.009	5
I alt	5.967	96	19.545	99
Uoplyst	185	4	119	1
Total	6.152	100	19.664	100

Noter: ¹⁾ Det skal bemærkes, at en sag i Arbejdsskadestyrelsen træffes som en samlet afgørelse, som kan opdeles i delafgørelser om anerkendelse, godtgørelse og erstatning. Afgjorte sager omhandler anerkendte og afviste afgørelser. Afgørelser truffet i 2009 i Ankestyrelsen, kan være afgjort før 2009 i Arbejdsskadestyrelsen. Der kan således være tale om en tidsmæssig forskydning.

Kilde: Ankestyrelsen og Arbejdsskadestyrelsens arbejdsskadestatistik 2009.

Bilag 1 Grundlaget for statistikken

1.1 Regelsæt

Arbejdsskadereformen

Lov om Arbejdsskadesikring¹ (benævnes som ny lov), indebar en reform af arbejdsskadeområdet. Loven erstattede lov om sikring mod følger af arbejdsskade² (benævnes som gammel lov). Loven anvendes på arbejdsulykker, der indtrådte den 1. januar 2004 eller senere, og erhvervssygdomme, der anmeldtes den 1. januar 2005 eller senere³.

Arbejdsskadereformen har blandt andet medført et lempet ulykkesbegreb og en lempelse af reglerne om anerkendelse af erhvervssygdomme (for erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005).

Ved reformen blev de hidtidige fire skadesbegreber⁴ forenklet til to. Ulykkestilfælde, kortvarig skadelig påvirkning og pludselig løfteskade er indeholdt i den nye lovs § 6 om arbejdsulykker. Reglerne om erhvervssygdomme er indeholdt i lovens § 7.

Sigtet med reformen af ulykkesbegrebet i § 6 var et mere gennemskueligt system, og at flere skader skal anerkendes⁵.

For så vidt angår erhvervssygdomme var det hensigten med reformen at lempe kravet til optagelse af sygdomme på fortegnelsen⁶. Samtidigt med reformen udsendte

¹ Lov nr. 422 af 10. juni 2003, senest bekendtgjort ved LBK nr. 848 af 7. september 2009

² Lov nr. 390 af 20. maj 1992. Senest bekendtgjort ved LBK nr. 943 af 16. oktober 2000.

³ For arbejdsulykker anmeldt før 1. januar 2004 og erhvervssygdomme anmeldt før 1. januar 2005 er gammel lov fortsat gældende. I sager om erhvervssygdomme anmeldt i 2004 anvendes reglerne om mén (§ 18) i den nye lov. Afgørelser om anerkendelse træffes dog efter gammel lov § 10. Afgørelser om erhvervsevnetab og kapitalisering heraf træffes efter gammel lov § 31, stk. 4, § 32 og § 43. Disse sager vil i statistikken figurere under gammel lov

⁴ Ulykkestilfælde, jf. gammel lovs § 9, nr. 1, skadelig påvirkning af højst 5 dages varighed, jf. § 9, nr. 2, pludselige løfteskader, jf. § 9, nr. 3, jf. § 9a, og erhvervssygdomme, jf. § 9, nr. 4, jf. § 10.

⁵ Ankestyrelsens praksis udmeldes i Principafgørelser, se www.ast.dk

⁶ Arbejdsskadestyrelsens bekendtgørelser om fortegnelse over erhvervssygdomme. Heri er oplyst alle de erhvervssygdomme, hvor der findes dokumentation for en klar overhyppighed i forhold til bestemte påvirkninger.

Arbejdsskadestyrelsen en ny type bekendtgørelse om erhvervssygdomme med vejledning, som indeholder de nærmere betingelser for anerkendelse.

Endnu et sigte med reformen var at nedbringe sagsbehandlingstiden i Arbejdsskadestyrelsen. Det fremgår nu af den nye lovs § 16, stk. 1, at Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om godtgørelse for varigt mén og erstatning for tab af erhvervsevne senest ét år efter skadens anmeldelse. For sygdomme, der skal forelægges Erhvervssygdomsudvalget til vurdering af anerkendelse som følge af arbejdets særlige art⁷, er fristen 2 år.

Afgørelse om anerkendelse, godtgørelse og erstatning træffes som udgangspunkt i en samlet afgørelse i Arbejdsskadestyrelsen. Hvis vurderingen af spørgsmålet om erstatning for tab af erhvervsevne trækker sagen i langdrag, kan der træffes en selvstændig delafgørelse om anerkendelse og mén, hvorefter sagen viderebehandles med hensyn til tab af erhvervsevne.

Som konsekvens af, at den samlede sagsbehandlingstid blev nedbragt ved reformen, og dermed perioden i hvilken, det var muligt at få erstattet behandlingsudgifter under sagens behandling, indførtes muligheden for at få tilkendt erstatning for fremtidige udgifter til behandling. Efter lovens § 15, stk. 3, kan der nu udbetales et engangsbeløb på grundlag af et skøn over den tilskadekomnes fremtidige behandlingsbehov. Forsikringsselskaberne og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring tager stilling til ansøgninger om erstatning af udgifter til behandling, herunder fremtidig behandling⁸.

Med den nye lov blev det samtidigt muligt for selvstændige erhvervsdrivende samt medarbejdede ægtefæller at få erstatning og andre ydelser efter arbejdsskadelovgivningen, såfremt der er tegnet forsikring⁹. Selvstændige erhvervsdrivende og medarbejdede ægtefæller kan således nu vælge at være omfattet af en arbejdsskedeforsikring.

Endeligt blev der som noget nyt givet mulighed for i særlige tilfælde at tilkende de efterladte en særlig godtgørelse som følge af en nærtståendes død, hvis dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen blev indført for at opnå

⁷ Jf. ny lovs § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led.

⁸ Ved ændringslov nr. 397 af 1. juni 2005 fik forsikringsselskaberne og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES) kompetence til at tage stilling til fremtidige behandlingsudgifter. Samtidigt fik AES kompetence til at tage stilling til behandlingsudgifter under sagens behandling. Hvis forsikringsselskaberne/AES ikke kan tage stilling til behandlingsudgifterne eller den tilskadekomne/partsrepræsentanten ikke er enig i vurderingen, kan spørgsmålet indbringes for Arbejdsskadestyrelsen.

⁹ Ny lovs § 2, stk. 2. Det har tidligere være muligt for selvstændige erhvervsdrivende at forsikre sig, men ordningen bortfaldt i 1978, da ordningen som følge af en række særregler ikke var attraktiv. Ordningen er igen indført og bygger på de almindelige regler for erstatning.

harmonisering af erstatningsarterne i erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven.

1.2 Indsamling

Arbejdsskadestatistikken indeholder opgørelser over de arbejdsskader, der ankes til Ankestyrelsen. Disse sager er tidligere behandlet og afgjort i Arbejdsskadestyrelsen. Statistikken er en afgørelsesstatistik baseret på antallet af afgørelser, som er truffet i Ankestyrelsen i perioden 2005 -2008.

Statistikken har til formål at etablere et system, der tilgodeser behovet for regelmæssigt at offentliggøre information om status og udvikling for ankesager om arbejdsskade. Statistikken udarbejdes årligt og offentliggøres elektronisk på Ankestyrelsens hjemmeside.

Datagrundlaget for statistikken er et udtræk af oplysninger fra Ankestyrelsens journalsystem. Oplysningerne er suppleret med et udtræk fra Arbejdsskadestyrelsen. Det drejer sig om oplysninger vedrørende brancheopdeling. For arbejdsulykkers vedkommende om skadens art og placering på legemet og for erhvervssygdomme om diagnose. I statistikken for 2005 indgår dog kun Ankestyrelsens egne oplysninger.

Fra 2008 er der anvendt ny branchekode opdeling. Opdeling en er ændret i overensstemmelse med Danmarks Statistiks branchekoder.

I valget af variable er det Ankestyrelsens aktivitet i forhold til sagerne, der har været i fokus. Herudover er statistikken over ankede arbejdsskader opgjort på alder og køn. Statistikken er ligeledes opdelt på de to grupper af skader arbejdsulykker og erhvervssygdomme. Arbejdsulykker og erhvervssygdomme omfatter i statistikken både anerkendte og afviste klager over afgørelser truffet i Arbejdsskadestyrelsen. Denne afgrænsning afviger fra almindelig brug af begreberne. Udover klager over anerkendelse kan det også være sager, der vedrører godtgørelse for mén, erstatning, genoptagelse mv.

Datakvalitet

Efter den nye lov vil Arbejdsskadestyrelsen som udgangspunkt træffe en samlet afgørelse om anerkendelsesspørgsmål, méngrad og erhvervsevnetab. Der oprettes imidlertid fortsat tre sager i Ankestyrelsen – en hovedsag og derefter en undersag for efterfølgende afgørelser.

Datakvaliteten af oplysningerne fra Arbejdsskadestyrelsen viser i øvrigt, at 8 procent af afgørelserne (814 afgørelser) manglede oplysninger om skadesart. For de øvrige variable var antallet af uoplyste sager fem procent eller derunder.

Afgjorte sager fra Arbejdsskadestyrelsen

I tabellerne 4.7, 4.8, 4.10 og 4.11 sættes antallet af ankesager i forhold til antallet af afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen i 2008. De afgjorte sager er henholdsvis anerkendte og afviste arbejdsskadesager lagt sammen. Der er dog ikke tale om nøjagtig de samme sager, da en afgørelse i Arbejdsskadestyrelsen i 2008 kan blive anket og afgjort i Ankestyrelsen i 2009. Men til trods for tidsforskydningen kan det stadig give et overordnet billede af, hvor stor en andel af afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen, der ankes indenfor brancher og skadesarter mv., og andele af afgørelser i Ankestyrelsen. Tidsforskydninger betyder ligeledes, at andelen af ankesager i forhold til afgjorte sager i Arbejdsskadestyrelsen kan overstige 100 procent for enkelte sagsgrupper.